

БӨЛІМ: ЖАЛПЫ РУБРИКА

Психологиялық-педагогикалық қолдауда мектеп басшылары мен мамандардың және ата-аналардың ынтымақтастығы

ЖАРИЯЛАНДЫ
23.12.2024

ТІРЕК СӨЗДЕР

ата-аналар, мамандар, мектеп басшылары, оқушының дамуы, психологиялық-педагогикалық қолдау, ынтымақтастық

СІЛТЕМЕ

<https://bilimger.kz/173443/>

Макутова Айнагуль Сафиевна

БҚО, Теректі ауданы, Подстепный №1 ЖОББМ Директорының оқу ісі жөніндегі орынбасары

Аңдатпа

Мақалада мектеп басшылары, педагогтар мен ата-аналардың психологиялық-педагогикалық қолдау көрсету үдерісіндегі ынтымақтастығының маңыздылығы егжей-тегжейлі талқыланады. Білім беру үдерісінің табысты болуы үшін тек мектептің өз ішінде емес, отбасымен де тығыз байланыс орнату қажет. Оқушылардың психологиялық қажеттіліктерін қанағаттандыру және олардың оқу мотивациясын арттыру үшін кешенді жұмыс үлгісі ұсынылады. Мақала оқушылардың жеке тұлғалық және эмоционалдық дамуындағы әр тараптың өзара әрекеттесуінің тиімділігін арттыру жолдарын қарастырады.

Кілт сөздер: психологиялық-педагогикалық қолдау, мектеп басшылары, мамандар, ата-аналар, ынтымақтастық, оқушының дамуы.

Қазіргі білім беру жүйесі әрбір оқушының жеке қажеттіліктерін ескеруді және олардың жан-жақты дамуына жағдай жасауды талап етеді. Баланың өмірінде мектеп тек академиялық білім беру ортасы емес, сонымен қатар оның әлеуметтік және тұлғалық дамуына ықпал ететін

маңызды мекеме болып табылады. Сондықтан мектептің басшылары, педагогтары мен ата-аналары бірлесе жұмыс істегенде ғана білім беру үдерісі нәтижелі болады. Психологиялық-педагогикалық қолдау жүйесі бұл ынтымақтастықтың негізі болып табылады, өйткені ол оқушылардың академиялық және психологиялық қажеттіліктерін анықтауға, қолдауға және дамытуға бағытталған.

Психологиялық-педагогикалық қолдаудың мәні

Психологиялық-педагогикалық қолдау – бұл оқушылардың жеке ерекшеліктерін, психологиялық жағдайын және оқу қажеттіліктерін ескере отырып, олардың толыққанды дамуына жағдай жасауға бағытталған кешенді үдеріс. Бұл қолдау балалардың тек оқу жетістіктерін арттырып қана қоймай, олардың өзін-өзі бағалауын, сенімділігін және әлеуметтік дағдыларын дамытуға көмектеседі.

Бүгінгі күні көптеген оқушылар стресс, уайым, өзін төмен бағалау сияқты психологиялық қиындықтарға тап болады. Оқу жүктемесінің көптігі, құрдастарымен қарым-қатынас жасаудағы қиындықтар, отбасындағы түсініспеушіліктер – мұның бәрі баланың жалпы дамуына кері әсер етеді. Психологиялық қолдаудың негізгі мақсаты – осы қиындықтарды уақытылы анықтап, баланың әлеуетін толыққанды ашуға көмектесу.

Мысалы, бірінші сыныпқа барған бала мектептің жаңа ортасына бейімделуде қиындыққа тап болуы мүмкін. Бұл жерде психолог пен педагогтың бірлескен жұмысы бейімделу үдерісін жеңілдетеді. Олар балаға сенімділік беріп, жаңа ортаға үйренуге көмектеседі.

Мектеп басшыларының рөлі

Мектеп басшылары – білім беру ұйымының үйлестіруші күші. Олар оқушылар мен мұғалімдерге қолайлы жағдай жасауға жауапты. Басшылардың негізгі міндеті – мектепте барлық тараптардың тиімді ынтымақтастығын қамтамасыз ету. Бұл тек педагогикалық әдістерді ұйымдастырумен шектелмей, ата-аналармен, психологтармен және басқа мамандармен жүйелі жұмыс жасауды талап етеді.

Мектеп басшысы:

- Оқушылардың психологиялық жағдайын жақсарту үшін мектепке жаңа бағдарламалар енгізеді;
- Мұғалімдердің кәсіби дамуын қолдап, оларға арнайы тренингтер ұйымдастырады;
- Ата-аналармен тығыз байланыс орнатып, оқушылардың жетістіктері туралы ақпарат алмасуды жеңілдетеді.

Мысалы, мектеп басшысы мектеп психологының жұмысын жақсарту үшін ата-аналармен кездесулерді жиі өткізіп, сол арқылы екі жақтың да жауапкершілігін арттыра алады. Бұл балалардың тәрбиесі мен оқуының сапасын жақсартуға ықпал етеді.

Мамандардың рөлі

Мектептегі мамандар – психологтар мен әлеуметтік педагогтар – оқушылардың оқу үдерісіне бейімделуіне, эмоционалдық тұрақтылығына және әлеуметтік дағдыларын дамытуына ықпал ететін басты тұлғалар. Олар балалардың психологиялық жағдайын бағалап, жеке қажеттіліктерін анықтайды және әрбір оқушыға жеке қолдау көрсетеді.

Психологтар оқушылардың эмоционалдық жағдайын жақсартып, олардың оқудағы және қарым-қатынастағы қиындықтарын жеңуге көмектеседі. Әлеуметтік педагогтар ата-аналармен және мұғалімдермен тығыз жұмыс жасай отырып, оқушыларға қажетті қолдауды қамтамасыз етеді. Бұл мамандар оқушылардың жеке ерекшеліктерін ескере отырып, оқушыларға арналған бейімдеу бағдарламаларын жасайды.

Мысалы, мектепте ұялшақ, қарым-қатынастан қашқақтайтын оқушыны байқаған мамандар, оны топтық ойындарға немесе арнайы тренингтерге тартып, оның сенімділігін арттыруға көмектеседі.

Ата-аналардың рөлі

Ата-аналар – баланың тәрбиесі мен оқудағы жетістіктерінде шешуші рөл атқаратын басты тұлғалар. Олар өз балаларының өмірінде

басқалардан бұрын қолдау көрсетуге міндетті. Ата-аналардың мектеппен тығыз байланыс орнатып, оқушылардың оқуына белсенді араласуы маңызды. Бұл байланыс екі тарап үшін де тиімді: мектеп ата-аналардан нақты ақпарат алып, баланың қажеттіліктерін ескерсе, ата-аналар баласының дамуын бақылап, дер кезінде қолдау көрсетеді.

Ата-аналар:

- Баланың оқу жетістіктерін бақылап, мұғалімдермен байланыс орнатады;
- Мектеп іс-шараларына қатысып, балаға қолдау көрсетеді;
- Баланың тәртібіне және үй тапсырмаларын орындауына көңіл бөледі.

Мысалы, ата-ананың мектептегі жиналыстарға қатысуы немесе сынып жетекшісімен тығыз байланыс орнатуы оқушының оқу жетістігіне оң әсер етеді. Сонымен қатар, ата-аналар балаларына оқу материалдарын түсіндіруге немесе мотивация беруге көмектеседі.

Ынтымақтастықтың тиімділігін арттыру жолдары

Мектеп басшылары, мамандар және ата-аналар арасындағы ынтымақтастықты нығайту үшін келесі шараларды жүзеге асыру ұсынылады:

- **Ақпарат алмасу платформалары:** Мектепте ата-аналармен кері байланыс орнатуға арналған электрондық платформаларды немесе мессенджерлерді қолдану ата-аналар мен мектеп арасындағы қарым-қатынасты жеңілдетеді. Бұл арқылы ата-аналар мектеп жаңалықтары, оқушылардың үлгерімі туралы жылдам ақпарат алады.
- **Психологиялық тренингтер мен семинарлар:** Мектеп психологтары ата-аналар мен мұғалімдерге арналған тренингтер ұйымдастырып, оларды баланың психологиялық дамуы туралы хабардар етуге болады.
- **Оқушылардың жетістіктерін көрсету:** Мектеп іс-шаралары,

сынып жиналыстары немесе шығармашылық кештер арқылы ата-аналар балаларының табыстарын көріп, олардың дамуына қатысуға ынталанады.

- **Тұрақты кері байланыс жүйесі:** Мұғалімдер ата-аналармен тұрақты түрде байланыс орнатып, оқушылардың жетістіктері мен қиындықтары туралы ақпарат беруі керек. Бұл екі жақтың да жұмысын үйлестіруге мүмкіндік береді.

Психологиялық-педагогикалық қолдау жүйесінің тиімділігі мектеп басшыларының, мамандардың және ата-аналардың өзара тығыз ынтымақтастығына байланысты. Бұл үш тараптың бірлесе жұмыс істеуі оқушылардың жан-жақты дамуына және олардың оқу жетістіктеріне оң ықпал етеді. Білім беру үдерісіндегі барлық қатысушылардың жауапкершілікті бөлісуі арқылы оқушылардың өмірге деген сенімділігі мен мотивациясы артады. Мектеп пен ата-аналар арасындағы тұрақты байланыс болашақ ұрпақтың сапалы білім алуына кепілдік береді.

Пайдаланылған әдебиеттер

1. Макарова, И. Н. (2020). **Психологическая поддержка школьников**. Москва: Просвещение.
2. Назарбаев, Н. А. (2018). **Болашаққа бағдар: рухани жаңғыру**. Алматы: Жазушы.
3. Қожаев, М. (2021). **Педагогикалық процестегі ата-ана рөлі**. Алматы: Қазақ университеті.
4. Қазақстан Республикасының «Білім туралы» Заңы (2019 ж.).
5. Сатыбалдиева, Г. (2020). **Мектептегі психологиялық қызметтің маңызы**. Алматы: Қазақ университеті.